

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

De Conversatione Apostolica A Curatoribus Animarum piè & fructosè
instituenda - Complectens vatos & solidos modos juvandi & consolandi
diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè ægras & captivas

Lohner, Tobias

Dilingae, 1677

Cap. II. Quàm fructuosa, atq[ue] ad animarum salutem efficax sit
Apostolica conversatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48248)

CAPUT II.

QUAM FRUCTUOSA, ATQUE AD ANIMARUM SALVTEM EFFICAX SIT APOSTOLICA CONVERSATIO.

I. **E**tti non pauca, nec levia argumenta afferri possent ad utilitatem ac efficaciam Apostolicæ hujus Conversationis demonstrandam, nullum tamen ex ijs efficacius jure merito censeretur, quam si ostendatur, majorem ex illa, quam ex ipsis etiam Concionibus seu Verbo DEI prædicato fructum, utilitatemque reportari; cum enim tanta sit Concionum ad animos permovendos efficacia ac aptitudo, ut S. Paulus ad Hebræos c. 4. dicere ausus sit: *Verus est sermo DEI, & efficacax, & penetrabilior omni gladio ancipiti, & pertingens usque ad divisionem anima ac spiritus, compagum quoque ac medullarum*; magnam sanè Conversationi Apostolicæ virtutem ac efficaciam inesse oportet, si ipsis etiam Concionibus efficacior, atque ad salutem animarum procurandam aptior esse demonstraretur; sic autem revera rem se habere, tum ipsa quotidiana experientia confirmat, tum sequentibus tribus rationibus non obscure ostenditur, ac probatur.

II. Nam primò à Concionibus multi per negotiorum, servitiorumque occupationes, ut Famuli, Mercatores, Rustici; vel per corporis infirmitates ac miserias, ut ægri; vel per vinculorum potentiam, ac carceris claustra, ut captivi impediuntur, ad quos tamen omnes non difficilis est aditus per privatam Conversationem; unde ad hanc præcipuè referri potest illud Hominis parabolici cœnam magnam apparantis mandatum, quo servo suo Luc. 14. dicebat: *Exi cito in plateas & vicus civitatis, & pauperes, ac debiles, & cæcos, & claudos introduc huc. Et iterum: Exi in vias, & sepes, & compelle intrare, ut impleatur domus mea.*

III. Secundò in Concionibus vix unquam materia singulorum Auditorum Genio ac necessitati applicari potest; & præterea non rarò etiam ea, quæ dicta sunt, non satis intelliguntur, quæ duo impedimenta in privata Conversatione minime reperiuntur; in hac enim, sicut cuivis concessum

4 *De Conversatione Apostolica in communi.*

cessum est, suam necessitatem & ignorantiam sine rubore explicare, &, quæ non sufficienter intellexit, per iteratas quæstiones ampliùs indagare; ita & Conversatori faciliè est, doctrinam Auditoribus suis applicare, & per frequentiore repetitionem profundius, firmiusque eorum mentibus imprimere; unde in tali casu verificatur, quod prudenter Seneca Epist. 38. dixit: *Plurimum proficit sermo, qui minutatim irripserit animo.*

IV. Tertiò, ipse etiam modus proponendi, sicut in privata Conversatione est multò suavior & liberior, quàm in publicis Concionibus, ita majorem etiam non immeritò efficaciam continere judicatur ad propositas doctrinas inculcandas & persuadendas. Id, quod iterum egregiè Seneca in epist. cit. sequentibus verbis confirmat: *Virtus bonum consilium est; consilium autem nemo clamore dat. Aliquando utendum est & illis, ut ita dicam, Concionibus, ubi, qui dubitat, impellendus est; ubi verò hoc non agendum est, ut velit discere, sed ut discat, ad hac submissiora verba veniendum est. Faciliùs intrant, sed hærent; nec enim multiùs opus est, sed efficacibus. Seminis modo spargenda sunt, quod, quamvis sit exiguum, cum occupavit idoneum locum, vires suas explicat, & ex minimo in magnos ætæ diffunditur.* Hinc modum istum Zelosissimi quique Apostoli, & Animarum Curatores præcipuè usurpârunt, uti S. Ignatiùs de se, sociisque suis apertè coram Judicibus Salmanticensibus confessus est, teste Ribadeneira l. 1. c. 16. vit. dum dixit: *Nequaquam concionamur, verùm de virtutis pulchritudine, de vitij fœditate, cum occasio se dat, familiariter, & ex a quo loco discurremus; atque Homines ad odium Peccatorum, amorèmq; probitatis hortamur.* Sed & de S. Francisco Xaverio Turfellinus l. 2. c. 2. testatur, cum nihil in privati colloquiis inexpertum omisisset, quod ad sanandos animos civium pertineret; vehementerque aliis etiam sociis sibi subjectis commendasse, ut sedulo caverent, ne nimia quâdam gravitate suspicionem præberent reverentiæ exigentis arrogantia, sed potiùs facilitatem vultus præferrent, affabilitatèmq; sermonis; difficile quippe dictu est, teste Cicerone l. 2. offic. quantopere conciliet animos Hominum comitas, affabilitasque sermonis.

CAPUT